ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ บทบาทพระสงฆ์ในการคำเนินงานเรื่องเอคส์ในชุมชน

ผู้เขียน พระธนวรรธน์ วรรณถีย์

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ คร.พศิน แตงจวง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงบันคาลใจ แนวคิด และวิธีการของพระสงฆ์ ในการคำเนินงานเรื่องเอคส์ในชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระสงฆ์ จำนวน 5 รูป และศึกษาที่ได้คำเนินการค้านเอคส์ในเขตอำเภอสันป่าตอง อำเภอแม่วาง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ได้นำข้อมูลมาทำการตรวจสอบ แยกแยะ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอโดยการบรรยายสรุปของการศึกษาได้ดังนี้

แรงบันคาลใจในการคำเนินงานเรื่องเอคส์ในชุมชนของพระสงฆ์เกิดขึ้นมาจาก ประสบการณ์ในอดีตที่เติบโตมาจากครอบครัวเกษตรกรรม ครอบครัวมีฐานะยากจนและประสบ นอกจากนั้นยังมีแรงบันดาลใจที่ได้รับจาก ปัญหาด้านเศรษฐกิจสูงและถูกเอารัดเอาเปรียบ การศึกษาดูงานด้านการพัฒนาชุมชนตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดจึงเกิด ในฐานะที่เป็นพระสงฆ์ควรให้การช่วยเหลือศรัทธา ความคิดในการพัฒนาชุมชนของตนเอง นอกจากการนั่งเทศน์ให้ชาวบ้านฟังเท่านั้น ในช่วงที่โรคเอคส์มีภาวะความรุนแรง ชาวบ้าน เกิดความสงสารผู้ที่กำลังประสพปัญหาโรคเอดส์ในขณะนั้น มีการสูญเสียบุคคลในครอบครัว และคิดอยากให้การช่วยเหลือ นอกจากนั้นได้มีผู้ป่วยเอดส์เข้ามาบวชอยู่ในวัด ต่อมาอาการของ ทำให้ผู้ที่มาทำบุญที่วัคเกิดการรังเกียจและไม่ยอมรับในตัวพระที่เข้ามาบวช โรคเอคส์เริ่มรนแรง ซึ่งเป็นสาเหตุของการทำให้เริ่มมีการศึกษาการดูแลผู้ป่วยอย่างจริงจัง

นอกจากนั้นพระสงฆ์บางรูปในอดีต ก่อนอุปสมบทคลุกคลีกับงานที่เกี่ยวข้องกับ การบริการทางเพศและอบายมุขทุกรูปแบบ เมื่ออุปสมบทจึงได้ตั้งปณิธานที่จะถวายความรู้เรื่อง เอคส์แก่พระสงฆ์และประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเอคส์อย่างถูกต้อง

แนวคิดในการดำเนินงานเรื่องเอดส์ในชุมชนเกิดจากความต้องการช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ โดยอาศัยประสบการณ์จากการศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังแนวคิดการทำงานเพื่อสังคม ค้วยความตั้งใจจริง ้ จึงมีแนวคิดที่จะหากิจกรรมให้ชาวบ้านทำเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แนวคิดที่จะช่วยเหลือให้กำลังใจกับผู้ติดเชื้อและผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งเด็กและผู้สูงอายุ แม้ครั้งแรกชาวบ้านจะแสดงความรังเกียจ ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมใด ๆ ที่หมู่บ้านจัดขึ้น จึงมีแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อชุมชน เริ่มจากการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาส อาศัยความเป็นพระสงฆ์จึงสามารถสื่อสารกับทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยบริจากสิ่งของ สถานการณ์โรคเอคส์และยาเสพติคที่มีมากในชุมชน ใช้การทำงานทั้งเชิงรับและเชิงรุก เริ่มจาก ทั้งกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่บ้าน การช่วยเหลือผู้ติดเชื้อและขยายผลไปสู่กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งค้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การสงเคราะห์จิตใจ การอบรมจริยธรรม อาศัยวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเทศนาให้ชาวบ้านเกิดความเข้าใจและปรับเปลี่ยนทัศนะคติต่อ ผู้ติดเชื้อในการอยู่ร่วมกัน โดยการทำให้ชาวบ้านดูเป็นแบบอย่างว่าพระสงฆ์ก็สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้ติดเชื้อได้อย่างไม่มีปัญหา ถ้ามีความเข้าใจถูกต้องพร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแผ่ความรู้ที่ถูกต้อง

Thesis Title Buddhist Monks' Roles in the Community HIV/AIDS Work

Author Pra Tanawat Wannalee

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisor Assoc. Prof. Dr. Phasina Tangchuang

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the impression, concept, and methods of the monks in conducting AIDS matters within a community. The researcher collected data from 5 monks working for the AIDS program in the districts of Sanpatong, Maewarng, and Sansai, Chiang Mai province. This qualitative research employed a multi-technique of data collection such as the use of formal and informal interviews, participant and non-participant observations, focus group discussions, and documentary analyses.

The research results were as follows.

The impression of the monks in conducting AIDS matters within a community derived from their past experiences grown up from their agricultural families. Their families were poor and economically exploited by other people. Their impression also came from their field studies and community development in various places both within Chiang Mai and other provinces, becoming their own community development concepts. Apart from preaching the villagers during the AIDS crisis, the monks should provide them with assistance. There were some HIV patients, who were ordained as the monks in their temple too, making the villagers afraid to accept them and come to the temples. Consequently, those were the main reasons to draw the 5 monks into the AIDS/HIV assistance activity.

Before entering into the monk hood, some of the case studied monks used to involve in the sexual services and other kinds of sin activities. Therefore, when they were ordained as the monks they intended to provide knowledge and understandings about AIDS/HIV for other monks and villagers.

The monks' concepts of conducting the AIDS activities within the community derived from the needs to provide assistance for those infected victims, by applying the monks' experiences for fortifying the right concepts with their firm intensions. Although, the villagers firstly minded the monks' AIDS/HIV assistance activities by not allowing them to conduct the activities within the village premises, with the appropriate understanding provided by them making the villagers had better ideas to prolong the activities. As the monks, they could communicate with every target group understandingly. Their activities included AIDS/HIV and drug addiction situations with the provocative and receptive strategies. They started by helping the infected patients and extended the activities to other groups in other communities, including the aged, housewife and youth groups. Their activities consisted of a vocational development and promotion, psychological healings, ethic trainings, changing and adjusting the villagers to understand the situations and to live together with the infected AIDS/HIV patients. The monks showed the villagers that they could live with the infected people with no problem. If everyone understands right, coordination with any governmental and private organizations to involve in the assistance scheme could be possible.